

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องระบบการฝึกงานด้านเภสัชศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ปัญหา การบริหารจัดการกระบวนการฝึกงาน การร่วมมือกับแหล่งฝึกงาน และแนวทางการพัฒนาวิชาชีพเภสัชศาสตร์ ประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย นักศึกษาฝึกงานจากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2534 และ 2535 จำนวน 168 คน แหล่งฝึกงาน 5 ประเภท คือ โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ร้านขายยา โรงงาน และส่วนราชการอื่น ๆ จำนวน 115 แห่ง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบ ปัญหา แนวทางในการแก้ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพเภสัชศาสตร์จากแหล่งฝึกงานและตัวนักศึกษาฝึกงาน ดังนี้

แหล่งฝึกงานส่วนใหญ่ มีปัญหาเรื่องเวลา เนื่องจากงานประจำมีมาก ทำให้ไม่สามารถดูแลนักศึกษาได้เต็มที่ ไม่มีเวลาสอน และเตรียมความรู้ทางวิชาการ ด้านตัวนักศึกษามีปัญหาคือ ไม่ทราบพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีของนักศึกษา นักศึกษาบางส่วนมีพฤติกรรมที่ควรปรับปรุงแก้ไข คือ ไปถึงสถานที่ฝึกงานไม่ตรงต่อเวลาในบางครั้ง ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการของคณะเภสัชศาสตร์ แหล่งฝึกงานมีความเห็นว่า คู่มือการฝึกงาน และประสิทธิภาพของแบบประเมินผล อยู่ในเกณฑ์พอใช้ วิธีการประเมินผลยุ่งยาก ไม่มีหลักปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ และวัดด้านพฤติกรรมมากเกินไป ทิศทางในการฝึก ไม่มีมาตรฐานแต่ละแห่งต่างคนต่างฝึกตามที่คิดว่าดีที่สุด ความเข้าใจระหว่างคณะเภสัชศาสตร์กับแหล่งฝึกไม่ตรงกัน

ด้านนักศึกษาฝึกงาน มีความเห็นว่า เภสัชกรผู้ควบคุมการฝึกงาน ไม่มีเวลาว่าง และมีงานประจำมาก ด้านการฝึกงานในโรงพยาบาลบางแห่งมีงานน้อย เวลาว่างมาก ในขณะที่บางแห่งมีงานมากทำให้ช่วงเวลาการฝึกกลับน้อยเกินไป ความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานบางแห่งมีความขัดแย้งกันเองหรือต่อต้านเภสัชกร สถานที่ฝึกงานบางแห่งคับแคบ ไม่เป็นสัดส่วน บางแห่งไม่มีที่กั้นหรือมีแต่ไม่สะดวก ด้านส่วนตัวของนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ อ่านไม่สั่งยา ไม่ออก วิเคราะห์โรคไม่ได้ และคิดว่าไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ได้

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ ให้ตั้งวัตถุประสงค์ของการฝึกร่วมกันระหว่างแหล่งฝึกกับคณะเภสัชศาสตร์ จัดประชุมเป็นระยะเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ควรแก้ไขปรับปรุงคู่มือฝึกงาน กำหนดรูปแบบให้เหมือนกันเป็นมาตรฐานใกล้เคียงกันทุกมหาวิทยาลัย และปรับปรุงหลักสูตรให้เน้นเฉพาะด้านมากขึ้น การประเมินผล โดยให้คะแนนจะทำให้นักศึกษาตั้งใจมากขึ้น และควรชี้แจงวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาเข้าใจอย่างชัดเจนมาก่อน การแก้ไข เรื่องเภสัชกรควรเพิ่มจำนวนเภสัชกรในหน่วยให้มากขึ้น หรือให้บุคลากรในแผนกร่วมรับผิดชอบนักศึกษาด้วย

การพัฒนาวิชาชีพเภสัชศาสตร์ มีทิศทางคือ กำหนดแนวทางการฝึกให้ไปในแนวเดียวกันทุกมหาวิทยาลัย สร้างมาตรฐานด้านการประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรวิชาการฝึกงาน และสร้างความกระตือรือร้นให้นักศึกษา ฝึกให้กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ให้นักศึกษาเรียนรู้งานที่กว้างกว่าขอบเขตเฉพาะเภสัชศาสตร์ และสร้างภาพพจน์ ค่านิยมที่ดีในการฝึกงาน